

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

La societat té el deure de proporcionar el benestar a tots els seus membres.

BOSUET

Apartat de Correus 757 - Barcelona

El socialisme i la Unió Socialista de Catalunya

Vàrem crear la Unió Socialista de Catalunya amb l'intenció de difondre el Socialisme en aquesta terra. Els resultats són encoratjadors. Hi ha avui una sèrie de nuclis importantíssims escampats per Catalunya que són la llavor de la gran sembrada que farà el Socialisme en aquest indret del món. Aquesta modesta tasca l'hem hagut de fer en els anys de la dictadura, sense actes de propaganda, amb el sol òrgan JUSTICIA SOCIAL que ni que actualment surti amb irregularitat no desapareixerà, sinó que es reprendrà amb més puixança que mai quan el temps sigui oportú. L'original que entusiastes companys ens envien és sempre suficient per omplir nostres pàgines. No tots poden passar per la censura i per tant ésser publicats. La recomposició d'un periòdic censurat, reclama més treball d'impremta i per tant més cost. De tot això se'n aneïrrec els nostres lectors i companys.

El nombre d'adherits a JUSTICIA SOCIAL passa d'un miler; són gent que senten l'apostolat social, constituiran l'avantguarda a Catalunya del moviment laborista i organitzaran les associacions ciutadanes que volen lluitar pel progrés, per la justícia i pel benestar.

La Unió Socialista de Catalunya ha insistit en la unió de tots els treballadors (intel·lectuals i manuals) que volen reivindicar llurs drets, perquè creu que tots aquests coordinats en una única força, no venen incompatibilitat entre la varietat de matisos dels homes socialistes—ni que es diguin altres noms—i la col·laboració. Més encara, la tolerància o respecte a les idees d'altri, obliga a la discussió serena; i quan aquests ideals es proposen el mateix fi, cal que s'entenguin els qui volen emprar mitjans diferents. De mitjans no n'admetem més que els que són nobles. Tots els sectors obrers deuen rebutjar per a sempre els vils assassinats de companys i patrons i l'abjecta servitud.

La cultura de la classe obrera i en especial la cultura social ha d'ésser tasca constant de la U. S. de C. És necessari capacitar la gent que vol arribar a dirigir un poble. Aquesta empresa es farà gradualment.

La tònica de la nostra agrupació la donen: l'esperit liberalíssim de l'Alomar, la abnegada sollicitud pels obrers d'En Serra i Moret; l'actuació socialista d'obers cultíssims i de neta història com Jover, Viladomat, Sales, Escorza, Arqué, Fronjosa i molts d'altres igual dignes de menció; l'acció cultural d'En Campalans, Agudé, M. Vidal, Mira, Montanyà, Rofes, etc.; i l'entusiasme de tots els demés companys, gent sincerament d'esquerra, que són reconeguts com a vers lluitadors per a la causa obrera, pels companys d'altres partits.

A un home que ha llegit, meditat i reflexionat, no se l'enganya en una qüestió de la qual tingui perfecte coneixement: sap fins on deu anar i no va més enllà; perquè l'home no és un esclau o cosa; és pertany a si mateix; ell és el seu amo i mestre. Demés, quan s'inspira en sa consciència, exerceix una influència benefactora, se'l respecta i se l'escolta; llavors és el que s'anomena un veritable ciutadà.

BARNES

Aquest número ha estat revisat per la censura

Si hem senyalat defectes en algunes actuacions de partits obrers ha estat amb el bon zel de procurar una esmena i mai amb el rencor de sentir-nos llurs enemics; i que en prengui nota qui hagi dit el contrari. Nostra fraternitat amb tots els sectors obrers que treballen pel millorament de la societat no fa excepcions.

Afirmem una vegada més nostra convicció i tesi de que gran part de

les injustícies socials presents deriven del sistema capitalista i de que s'ha d'anar per tant, a la transformació del mateix. L'altra part dimana de les imperfeccions de l'home i aquestes aniran corregint-se amb una cultura integral i armònica i amb la pràctica de la col·laboració social.

Tots els que treballen pel millorament del món es trobaran amb nosaltres.

Els intel·lectuals i demés ciutadans de la nostra terra que així ho creuen deuen accelerar l'hora d'incorporar-se a l'actuació franca de nostra Societat.

Hom ha d'entendre per democràcia un estat de coses en què, després d'haver posat certs principis morals fora de tota discussió, d'haver acceptat, per tant, virtualment un cert nombre de restriccions, cadascú trobarà la màxima llibertat i donarà el màxim de rendiment.

Però la democràcia és també un estat d'esperit, un optimisme col·lectiu, una fe gairebé religiosa en la realització progressiva de la justícia, no solament a l'interior de l'Estat, sinó també en les relacions de poble a poble.

ENRI BERGSON

L'objecte de la literatura és el d'ajudar a l'home a comprendre's, a revelar la seva fe en ell mateix i a desenrotllar la seva aspiració el seu desig de veritat; lluitar contra el mal, en els homes; saber-hi trobar la bonda; despertar en les seves ànimes la vergonya, la colera, la virilitat; fer-ho tot per que els homes sien noblement forts i poderosos; sembrar la inquietud en la seva existència; fer-los estimar apassionadament la bellesa. La tasca de la literatura és ennoblir l'home.

MAXIM GORKI

EN LA GRAN DIADA

Avui sí que escauria aquèlla estrofa:
De lluny, de lluny vé la complota.
La porta el vent, la porta el mar...

Perquè per lluny que ens trobem, per llargues que siguin les distàncies, cap mitjà de transmissió no s'és inventat que superi aquesta emoció intensa i universal que en la diada d'avui agermana els homes. Són amb vosaltres i vosaltres sou aquí, en aquesta hora de transfusió irresistible, en aquests moments d'alta harmonia i de superació. És tan densa l'atmosfera de solidaritat sagrada en aquesta diada única que ni tan sols es veuen aquelles petites elapes aparentment sutretes a la joia universal. Jo us asseguro que Barcelona, que Catalunya, treballant o fent festa en aquest dia, integra també la general harmonia i no se la trova a enyor en els cànctics solenns de la Internacional, dogma suprem de tots els treballadors de la terra. Els treballadors catalans, com els italians, si no hi són en presència hi són en potència. Nosaltres, des de fora, els veiem en el lloc corresponent de la llarga desfílada pel camí ideal de la lliberació suprema. Passen més concisos, més encoiguts que els altres, però fermes i esperançats. Nosaltres podem llegir llur pensament i podríem traduir llur discurs en aquestes senzilles paraules:

—Volem claretat, precisió, exemple. Sentim que hem de néixer de bell nou per a lluitar-nos de vaguetats i dubtes. Volem Socialisme ben a tret de la nostra comprensió. El volem tan objectiu com sigui possible. Sabem on hem d'anar i no ens cal direcció, si no companyia. Venim amb nosaltres a fer Socialisme, a viure'l, a sentir-lo pregonament, a practicar-lo a totes hores.

Nosaltres som l'essència i la forma. Sense nosaltres res fareu i a nosaltres ens tindreu si ens doneu aquestes dues coses: Rectitud i amor. Si voleu que marxem plegats, comenceu a caminar al costat nostre.

Escoltem atentament, compremem perfectament, i sense que ens en adonem, ens trobem caminant en el lloc que ens correu en la llarga cursa. Avui ningú parla de dogmes ni de desavinences. Anem plegats i ens començarem. I tots els que amb fe i amb sinceritat hem fet el camí, ens trobem al capdell amb els vells companys de sempre i entonem amb la mateixa ingenuitat el mateix himne. I trobem que és ja una gràcia insuperable el poder-nos trobar tots plegats, almenys un cop l'any, en aquesta esplendorosa diada.

M. SERRA I MORET

***

Junt amb l'article que avui enjòia les nostres planes, l'estimat company Serra i Moret ens anuncia el seu immediat retorn a la nostra terra, on vindrà altra volta a ocupar entre nosaltres el lloc preminent que, a desgrat del seu voler, li assenyalen el seu cor i la seva intel·ligència.

JUSTICIA SOCIAL, convidada a assistir al pròxim Congrés Mundial de Emigració que haurà lloc a Londres del 18 al 21 del mes que comença, ha delegat la seva representació en el nostre company pel cas que hi pugui arribar a la capital anglesa en data oportuna.

Donem amb viva emoció la falaguera nova que omplirà de goig a tots els nostres amics.

ALS NOSTRES AMICS

La vida d'un periòdic obrer, que no compta amb els mitjans de sosteniment amb que generalment es nodreixen els burgesos, és sempre una cosa difícil. Tots els que hem dedicat els nostres esforços de tota mena a aquesta feina ho sabem perfectament. Hi ha moments, però, com ho són els presents, que la més bona voluntat i l'acció més tenaç no poden vèncer els obstacles que sorgeixen a cada pas d'una manera sistemàtica.

El nostre periòdic compta amb les aportacions necessàries per poder viure i desenrotllar-se dintre d'una actuació normal. El nostre periòdic, però, no pot abrigar-se a l'ombra de cap mecenatge pròdig, ni posseeix les reserves necessàries per poder fer front a qualsevol dificultat imprevista que se li oposi.

Aquest insuperable imprevist va ésser la causa de que JUSTICIA SOCIAL setmanes enrera hagués de sospendre la seva publicació.

Actualment tots els que hem treballat en aquestes columnes, convençuts de l'afecte que mereix la nostra feina, sinó per la seva perfecció al menys pel sentit de la seva idealitat, impulsats pels constants estímuls dels amics que creuen en la virtualitat del nostre periòdic, estem gestionant la forma de poder consolidar la base del seu sosteniment, cercant els recursos necessaris que si no poden assegurar econòmicament la seva vida, cosa impossible i fora de l'abast dels càlculs en aquest moment, almenys per a fer que aquesta vida no sigui tant atzarosa.

Esporem dintre de poc temps aconseguir aquest propòsit, comptant que en aquesta ocasió com en altres anteriors no ens manqui el generós concurs dels treballadors manuals i intel·lectuals de la nostra terra, que han vist reflexat el seu pensament en aquestes pàgines durant els dos anys d'ininterrompuda existència.

Amb això ja comprendran aquells companys mal intencionats que atribuïen l'existència del nostre periòdic al nodriment abundant de subvencions burgeses, que amaven completament equivocats. El nostre periòdic no ha comptat mai amb altres recursos que els que lleítament pot admetre tot periòdic obrer. Per aquest mateix camí seguirem nosaltres.

La nostra situació, sortosament, no és pessimista ni desesperançada, sinó que els porta ara a dir als nostres amics, als amics de sempre que amb la mesura de les seves possibilitats intensifiquin la seva propaganda i aportació a la nostra obra.

Amb aquesta actuació JUSTICIA SOCIAL, en les seves deplorables condicions, romanent, però, en la Diada del Treball no podrà romandre en silenci, sinó que ens calia complir el deure d'aixecar la nostra veu per a dir a tots als amics: Som ai lloc de sempre, vetllant, ara més que mai, pels ideals dels treballadors, pel Socialisme i per la Democràcia.

ELS GRANS ROTATIUS

En Puig i Ferrater ha escrit una gran novella: "Servitud".—Es qüestió d'anar-hi pensant amb En Puig i Ferrater; la seva novel·la "Els tres allucïnats" és la millor que s'ha publicat a Catalunya d'uns quants anys ençà.—

Però "Servitud", més que una novel·la és un pamflet, una obra de combat; és un cop de massa al cap d'un gegant de llegenda. Però com tots els gegants d'avui és de cartró i per la reixeta de la panxa apareix la cara d'un ser disforme, cumirriat, un *homunculus* sense cap grandesa, ple de verí; buit d'idealitat.

En Puig ens presenta el cas de la gran premsa, dels diaris de grossa tirada, amb milers de lectors, amb centenars d'anunciants. L'escriptor ens descriu la vida d'una redacció grisa, analfabeta moral i intel·lectual, d'homes miseriosos, famèlies, fracassats en tota noble ambició, doblegats ara sota el jou d'un amo que els hi exprem el poc suc del seu cervell i els foragita tota vida anímica—si és que en tenien o els n'hi quedava.—

El burgesisme, la plutocràcia, llur forga efectiva avui ho ha empastifat tot; tota cosa sana que ella ha tocat, tot seguit ha fet olor de podridura; com aquelles mosques que infecten les ferides, un viver de cues fastigosos neix amb el seu contacte.

El periòdic tenia d'ésser el pensament fet acció, colpit als homes, entrant-los-hi dintre del cos, remouent-los-hi la carn, escampant-se amb llur sang per totes les entranyes, engrapant-los-hi el cor, inercitant-se'ls-hi al cervell. El periodisme tenia, i té, una

gran missió civilitzadora que complir, era l'idea saltant en mig de la vida i era la vida irrumptant en el cercle de les idees i arrambant amb aquelles que li servien, perquè li portaven més força, més vida; i arreconant les que eren fredes com un mort. El pensament que en la solitud el·laborà el geni humà baixava al carrer per a barrejar-se amb les multituds i donar empentes i cops de colze per a obrir-se pas.

I el periodisme esdevingué empresa, transformat en un negoci financer, ha fet tot el contrari. Les idees han sigut bandejades o esmortuïdes o porstitüdes; en llurs mans s'han tornat una cosa insípida,—una notícia, una informació, després de contar-nos el darrer crim sensacional, d'empudegar-nos amb l'últim escàndol d'una meretríu o la més recent facècia d'un estafador d'anomenada.—

La influència cultural seva ha estat anul·lada. Ja no és guia del lector, a l'inrevés, el lector, el més ignorant, el més estult, ha esdevingut el director veritable del gran priòdic. Tot s'ha fet mirant al suscriptor i de cara a l'anunciant i com que era impossible lligar totes les voluntats i tots els pensaments, se n'ha fet una cosa abúlica i imbecil, al marge de tota acció i de tot raciocini.

I encara s'han agreujat les coses. El gran rotatiu s'ha ultrapassat; ha acabat per no ésser ell el negoci, sinó que llur tiratge s'ha valorat, els seus lectors se'ls ha posat en una balança i se l'ha fet valdre per al seu darrera escòmetre els grans negocis, assaltar les empreses productives, servir-se'n de rossinyol i palanqueta per obrir la

caixa collectiva i entrar a saqueig dels cabals. L'amo d'un gran periòdic s'ha tingut per una potència; cada matinalda podia enmatxinar l'intel·lecte de cent mil, de cinc cents mil, d'un milió de ciutadans. Els Governos tenen por i ells se'n valen, totes les males manyes surten per a aprofitar-se d'aquesta por.

Totes les males arts han estat emprades per a recaptar aquell nombre inferior de llegidors. Tots els baixos instints han estat atiat, s'ha contat el crim sensacional amb detalls esgarri-fosos, s'ha creat en les costums baixes i grolleres llur descripció descarnada, s'ha vanagloriat tot home repulsiu que tenia una popularitat, s'ha afalagat l'instint xafarder de la gent donant-los-hi gust i estripant hores i noms honorables.

Però aquests encara han estat els rotatius amb una certa decència, amb un grau de franquesa i sinceritat que sinó els podia absoldre els hi donava una explicació; els innobles, els immorals són aquells que han atiat no les baixes passions, no les males idees, sinó l'absència de passions i d'idees. Covar la grisor amb instint maternal alletar com una dida generosa a l'estultícia de la gent, fer de la tonteria tot un cos de doctrina i presentar-lo com llei suprema perquè els simples i els idiotes creguin tenir raó, aquests són els més funestos. Fer de l'ordre no un sistema sinó l'absència de tot sistema, fer-ne no una necessitat sinó l'abolició de tota necessitat, de tot desig, activar el panxa-contentisme com única veritat. I després valdre's de tot això per a abusar-ne davant dels poderosos i arrancar-los-hi trossos de bens collectius. Suprema paradoxa, fer per amb els esporuguits, amenaçar amb els gallinotes, valorar la ira de tots els masells...

I per a lograr això, l'amo del periòdic, del gran periòdic ha comprat uns pobres diables, uns hominies, capats completament, amb ennuquisme congènit o adquirit; gent que no hi porten al diari ni iniciatives ni entusiasmes, ni activitat tan sols i no té pot menjar, un cop i beure —aigua i no moren—, els té a dieta, a racció de sosteniment perquè no s'engreixin i agafin energies, perquè no s'esvanixin i tinguin pretencions.

Aquesta és la gran premsa descrita de mà mestre per En Puig i Ferrater. Una cosa immoral, eixorea, grollera, tufejant a plebeisme, a trogloditisme. Així ens han deixat els burgesos militants al periodisme que tenia una missió cultural que complir. Sortosament quedem nosaltres, els periodistes efímers, de vida migrada, de tiratge reduït, morint als pocs nombres, però que portem una flama, un foc abrasador; que covem col·leccions d'homies inconeguts o silenciats pels rotatius fins l'hora suprema que creem una minoria prou audaç per a fer sentir la nostra dictadura; fins que entrem irats a les redaccions innobles i les tirem al carrer perquè la gent vegi aquella pobrissalla famèlica i aquell patró més pobre encara, encara més miserios.

COT DE REDDIS

El conflicte textil de Palma de Mallorca

Encara que, a causa de la suspensió temporal del nostre hebdomadari, no hem pogut donar compte a temps de la solució del conflicte que els obrers textils mallorquins sostenien amb tanta energia i braó, no podem deixar de registrar en les columnes de JUSTICIA SOCIAL el triomf formidable d'aquells companys nostres; triomf ben merescut per la justícia de la causa que defensaven i per l'heroisme amb què ha estat portada la lluita.

Felicitem sincerament als obrers mallorquins per la seva esclatant victòria.

La llibertat i la sinceritat: heus-aci els vertaders puntals de la societat.
E. IBSEN

PRIMERO DE MAYO (I)

En Raul i En Jordi esperaven l'Avi amb gran frisança. Tenien quelem per contar-li. Estaven tan impacients que fins cregueren que l'Avi feia tard. Mes el vollet bonatxàs va arribar a l'hora justa, confirmant el consell que havia repetit tantes vegades:

—Quan tingueu una cita no us presenteu massa aviat ni massa tard. Aneu-hi a l'hora convinguda per tal de no perdre el temps vostre i no ballar el temps dels altres.

I, comprenent l'impacència dels infants, va preguntar tot seguit l'Avi:

—I doncs, què tenim de nou?

—El mestre ens ha dit que demà no hi haurà classe—va dir En Raul amb l'assentiment d'En Jordi.

—I us reca, fills meus?

—No, no. Quan ho hem dit a casa, el pare, tot content, ha dit a la mare: "Això sí que està bé! Demà farem festa tots".

—El pare tampoc treballa demà—va afegir En Jordi.

—Perquè hem de fer festa demà, perquè no treballa ningú demà, l'Avi?

—Feu En Raul amb aquell seu desig d'inquirir-ho tot.

—Vosaltres no ho sabeu, fills meus, però demà és un gran dia, un dia molt bell i molt humà!— Es el Dia Universal! Demà és el Ler de Maig. És la festa dels vostres pares i dels vostres mestres i, també, la meua festa. És la festa de tots els que pensen i treballen. És la Festa de l'Humanitat! Moltes diades trenquen i aturen el treball dels homes i dels infants, mes moltes d'aquestes són degudes a la rutina i a la superstició. Molt poques tenen un significat concret i noble i encara aquestes interessen només a petits nuclis humans, remembrant episodis i epopeies de llur particular història.

La Festa del Treball hauria d'haver sigut vella com l'humanitat mateixa, car el treball és la seva llei eterna, però és la més nova de totes les festes perquè tot just ara el Treball pensa per sí i per a sí mateix. En tots els continents es celebra, fills meus. Es per això que en tots els continents, sense distinció de races, religions, governs, i costums, es celebra la data del Ler de Maig. Feu un petit esforç d'imaginació i compendreu i respirareu la bellesa intensa del Dia Universal. Milions d'homies, americans, europeus, africans, asiàtics, oceànics, des del solitari argentí de les Pamperes al misteriós habitant de les illes Fidji, reunits en multituds immenses i vibrants, onejant la mateixa bandera, parlant espiritualment la mateixa llengua, cantant els mateixos himnes, alimentant idèntiques esperances, afirmant la fe llur en ideals de pau i de justícia que a tots interessen per igual, sufrint injustícies que tan sols la distància i les característiques locals arriben a diferenciar, ens diuen: La Terra és una, malgrat la seva varietat, els homes són germans malgrat llur dispersió i llurs diversos colors i nacionalitats!. Pot haver-hi res més sublim, fills meus? L'Humanitat es recull en sí mateixa i contempla extasiada la resplandor del sol futur que ha de vigoritzar una vida més justa i més bella, ombrejada només pels mals físics i morals inevitables, però llurada ja dels mals de l'egoisme, de la supèrbia i de la prepotència de uns homes sobre altres, de una casta d'homies sobre la resta del món!.

—Això és molt maco, Avi—va interrompre En Raul amb intensa preocupació—. I això serà algun dia, serà gaire aviat?

—Molt maco, molt maco, fill meu! I serà... Sí, serà més aviat o més tard, jo no ho puc dir, fill meu, perquè el secret és en vosaltres, en la força del vostre cor, en la claretat del vostre enteniment.

—Jo treballaré perquè sigui ben aviat!—va afirmar decididament En Jordi, amenaçant amb aquell puny elòs de brau campió a un enemic imaginari.

(I) Traducció d'aquest capítol del famós llibre de "La llar i de l'escola", intitulat el "Abuelo que amb remarcable èxit acaba de publicar a Buenos Aires el nostre estimat company corresposal en aquella ciutat, En Joan Comorera.

El moviment cultural en les associacions obreres

Vàrem donar una conferència a Vilafranca i a més de sentir el goig que hom experimenta quan veu que una gran massa de gent s'interessa per la cultura tinguerem la satisfacció d'estrenyar moltes mans d'homies i dones que ens encoratjaren en la nostra obra de la U. S. de C. de difondre el Socialisme a nostra terra.

Estem convençuts de què quan el Socialisme de la U. S. de C. sigui prou conegut hi haurà a casa nostra una organització social forta.

D'aquelles converses hem deduït la necessitat de publicar fullets que arribin a totes les llars i expliquin amb claretat els problemes que ha de resoldre nostra societat per a què l'home pugui disbrutar dels seus drets i gaudir de millor vida.

En les associacions obreres i artístiques s'organitzen actualment nombroses conferències per mitjà de les quals és possible posar de manifest la vida social a través de la Història i en particular en nostre temps, i fer resaltar l'influència del factor econòmic, bèl·lic, religiós, etc., en la llibertat i cultura del treballador. Totes aquestes conferències desvetllaran la consciència en els que per primera vegada reflexionen sobre l'evolució de l'home en la història i les possibilitats en el present per assolir els seus drets.

Encoratja el veure formar-se una mareada personalitat en nostres ciutadans que molts s'acostumen a pensar per compte propi i no a acceptar sense censura les opinions que altres els donaven.

Nostra enhorabona als companys de "El Reloj", de la "Cooperativa Socialista" de Vilanova, de Sant Baudili i d'altres indrets que no paren d'actuar.

C. R.

Congresos per al mes de Maig actual

Dia 3, a Helsingfors, VII Congrés de la Confederació dels Sindicats obrers finlandesos.

Dia 12, a Friburg, XV Congrés de la Federació de les dones funcionàries de correus i telègrafs.

Dies 13 al 16, a Lille, Congrés anual de la Federació francesa de Cooperatives de consum.

Dies 18 a 21, a Londres, Congrés internacional obrer sobre l'emigració.

Dia 26 a Dresde, Federació internacional de les associacions per a la Societat de Nacions.

A Ginebra, VIII Reunió de la Conferència Internacional del Treball.

En aquests Congresos i en els que cada mes es verifiquen homes de diferents indrets i de criteris distints estudien els problemes de la vida i de la Humanitat i donen llurs solucions. Cada any tenen més importància els Congresos. El Parlamentarisme no cap ja a les Corts. Els Congresos del treballadors de totes menes senyalen als cossos legislatius i al poble el camí a seguir. L'època del Parlamentarisme està en l'esdevenir, quan tots els pobles estudiïn les ordres del dia dels Congresos que els afecten i enviïn llurs representants amb conclusions provisionals. Fa falta encara interessar a tots els ciutadans en aquests problemes socials, que per més que els sembli que no toquen als de casa pròpia, influencien els personals, la salut, la cultura, l'alegria i tot el benestar.

La Conferència Internacional Econòmica que s'està preparant, és al·ternant de Parlamentarisme mundial, de grossa importància per a la pau del món i que encara que hi predominï l'esperit burgès i capitalista es sentirà forçosament influenciat per les doctrines i força del Socialisme, traduïdes en les reivindicacions concretes dels treballadors de tot el món.

A Londres tindrà lloc també el 25 d'aquest mes, una Conferència Parlamentària Internacional del Comerç.

ENTRE OBRERS DIALEG

—Ja havem plegat per avui; ara a esperar demà, i així a empentes i redolons arribarem a dissabte, que ben mirat és l'únic objectiu que perseguim nosaltres, els obrers. No et sembla?

—Home, a jutjar per les apariències, bé ho sembla; però no deuria ésser així.

—Com! Tu no creus que tots els treballadors del primer a l'últim, si treballen és per obtenir un sou que ens permeti posar pa a taula, i no per res més?

—Això sí, que ho crec.

—Doncs què és el què no deuria d'ésser?

—El que tu dèies abans; és a dir, allò de què el nostre únic objectiu fos crear els dissabtes; perquè si així fos, deuen avergonyir-nos d'haver nascut amb una missió tant mesquina, i de tenir una ambició tant innoble i migrada.

—No veig on vas a parar.

—Respon-me. Estàs satisfet del sou que perceibes?

—Jo no; i penso que ben pocs en trobaríem que ho estiguessin.

—D'acord. I creus que aquest sou està en relació amb els esforços que ets obligat a realitzar, i amb les necessitats que tens d'atendre?

—Crec que no està en relació amb tot això que dius, ni de bon tros.

—Has reflexionat alguna vegada en les condicions que tens de treballar? Estàs obligat a construir tota mena d'objectes; alguns de gran utilitat, però que no podràs mai servir-te'n. Altres, completament inútils; i molts d'altres que fins són perjudicials. En aquests treballs, tens de posar-hi tota la teva voluntat i intel·ligència. Estàs constantment espantat i atiat perquè tot ho facis amb la màxima perfecció, i arribis al màxim de la producció. Demés, el treball, que deuria ésser un deure i un dret per a tots, t'és concedit com una gràcia, o com una almoïna; car quan hi hagi excés de producció només et deixaran treballar tres dies a la setmana, o cap. Per cercar treball altra vegada tindràs de carregar-te de valor i de paciència, ofegant la dolor de la teva ànima, dissimulant l'indignació i la misèria, per poguer mostrar-te coratjós i somrient davant de qui tingui per convenient cotitzar els teus esforços muscular i mental. Altrament, als trenta anys, ja no pots ingressar com a treballador en certes empreses; en moltes indústries seràs admés fins als quaranta cinc; i en passant d'aquesta edat, encara que el teu cor servi l'arborament de la joventut, i sentis el dalit de viure com el que més, des d'aquest moment començaran a tancar-se't totes les portes, i et serà negat el dret a la vida.

—Els que et desprecian per considerar minvada la teva utilitat, et convertiran en un penjoll vertaderament inútil per tot i per a tots...

—Què penses ara? Creus que és cert o no el que t'he dit?

—Sí, que és cert, i ben cert; però, qui és capaç d'evitar-ho de què sigui així?

—Què? T'ú mateix.

—Jo?

—Sí; tú, i molts d'altres que com tú no es preocupen poc ni molt en fer res per canviar llur condició d'esclaus absoluts per la d'homies conscients i dignes.

—Sí; però, qui és capaç d'enfrontar-se amb el capitalisme? Com podem mai sortir victoriosos lluitant contra un enemic tan poderós, el qual compta amb valuosos elements per a combatre'ns, i disposa de nombrosos

ressorts per a reduir-nos a la impotència?

—Es cert, que el capitalisme disposa dels elements més favorables per mantenir constantment aquest règim de desigualtat i d'injustícia; però, tantes avantatges com té, tota la seva força se recobra amb una sola, i aquesta li donem nosaltres mateixos.

—A què et refereixes?

—A la nostra ignorància: No ho dubtis. Els obrers som febles perquè som ignorants. Això és la causa de què només poguem mostrar-nos de dues maneres; o bé adoptem una passivitat i una indiferència absolutes per a totes les coses, o ens llenem violentament a la lluita imitant als braus que embesteixen amb els ulls cecs; i d'una manera semblant a aquests, som aturmentats, burlats i sacrificats. La nostra ineultura pesa damunt nostre com llosa de plom.

No tenim consciència de la nostra significació en els problemes d'ordre econòmic i social. Com a homes i com a productors, desconeixem els deures i drets que ens corresponen. Estem estemordits; som desconfiats i pessimistes, i restem mancats de voluntat per a empendre el camí vers la nostra alliberació, perquè les tenebres ens aclaparen. Ens manca llum, molta llum, i hem d'esforçar-nos en cercar-la per acabar d'una vegada d'anar a les palpenes. El nostre esperit, amarat per la claror de l'intel·ligència esdevindrà més coratjós, i la voluntat més ferma; aleshores començarem a ésser forts, i per tant, respectats.

—Amic, sento com si al meu interior una veu hem digués que tot això que has dit és cert; fins sento, escoltante, una mena d'inquietud con si l'esperit foregés per a despendre's de quelem que el subjecta i l'ofega; que, altrament, penso una cosa; si fóssim tots plegats a empendre aquesta tasca, potser sí que arribaríem a fer alguna cosa de bé; però ja veus que això és poc menys que impossible perquè cadascú va pel seu cantó.

—No hi fa res: —Ja ens hi trobarem tots al final del camí l'important és destacar-se d'aquesta multitud xorea, la qual inconscientment apuntala un règim d'injustícia. Cada obrer guanyat per la causa de la cultura, serà una pedra més que afegirem a la gran obra social. No cal pas que hi siguem tots a començar-la; els altres ja vindran a l'adonar-se de la solidesa i utilitat de la construcció. —Què penses? Encara dubtes?

—No; ja no dubto, i a dir la veritat, no havia dubtat mai de la certitud de tot el que has dit; per això en sentir-me, sento a l'ensem el dalit d'elevant-me a un nivell superior, i la vergonya de romandre tant passiu i indiferent; però una mena de temor invadeix mon esperit, i enterboleix el meu cervell; i a contracor, resto paralitzat, acovardit, i incapaç de coordinar les idees ni seguir cap orientació. Creu-me; ni jo sé explicar-m'ho, però és així.

—Els perfectament explicable. Tens el cervell atrofiat a causa de no fer-lo servir; seguint així, acabaries per idiotitzar-te i ésser insensible a tot el què fa comuna i fa vibrar l'esperit de l'home conscient. Fes un esforç! Procura d'esmerçar les hores de lleure en quelem que sigui bell i profitós. En les arts i en les lletres descobriràs grans trossos; davant dels quals sentiràs renèixer el desig de viure, i de dignificar la teva vida. Cerca companys que en diferents llocs laboren constantment per la dignificació de la classe proletària. Uneix-te amb ells! Ajuda'ls! El Sindicat; la Cooperativa; l'Ateneu; l'Escola; tots aquests són llocs des d'on pots contribuir en la preparació d'una nova era de llibertat i de justícia. Cada obrer arreнат a la ignorància és un triomf per a la col·lectivitat.

¡Cerquem la llum de l'intel·ligència! Guaiats pel seu resplandor descobrirem nous horitzonts; i la vida esdevindrà més amable; més digna; més justa!

Tot el què sigui evitar lluites i competències entre nacions és pacifisme, és anar eliminant les lluites entre els capitals si volen, però anirà quedant més clara e isolada la lluita entre tot el capital del món i el treball.

VILADOM

Lletres al Director

Al volt de la figura del cardenal Dalbor

L'editorialista de "El Día" de Terrassa, dedicava en números passats, una pàgina d'admiració a la figura del cardenal polonès Dalbor, amb motiu de la seva mort.

L'actitud d'aquest vassall de Crist—home humaníssim i just—vé a confirmar algunes opinions meves i el seu criteri és paral·lel al de l'editorialista de "La Publicitat", i en contra del de "Catalunya Social" i "El Correo Catalán", pel que fa referència a l'actitud que els elements de l'Església han d'adoptar davant dels socialistes.

Monsenyor Dalbor, arquebisbe de Poznan i primat de l'Església polonesa sabé usar davant dels socialistes polonesos l'actitud que crec tindrien d'adoptar certs elements fanatitzats catòlics de casa nostra.

"En aquell ambient de lluita nacionalista—escriu l'editorialista de "El Día"—de lluites socials pel puixant progrés del capitalisme, es desenrotllà la tasca de l'arquebisbe de Poznan. El sacerdot catòlic comprenia que l'Església, com a entitat espiritual havia de situar-se a una honesta distància de l'expansió del materialisme econòmic. Comprenia que la seva missió era la d'aprofitar les agrupacions humanes en comptes de dissociar-les."

Quina divergència tan gran, amics, existeix entre el criteri de Monsenyor Dalbor i el de certs capdells catòlics catalans que, engegats per una fe ardenta i ultrapassant els límits del fanatisme, esguarden el món, la vida, els homes i les idees, a través de la concepció unilateral basada en un cristianisme mal entès i pitjor aplicat.

"En aqueix sentit, el cardenal Dalbor morí en plena joventut, va assemblar-se als seus col·legues plens de tolerància i de comprensió de les "realitats del socialisme europeu". Va limitar la seva activitat al camp espiritual de les consciències, i es feu simpàtic a la social democràcia polonesa."

Veus aquí el que nosaltres voldríem dels nostres catòlics. La torància i comprensió dels cardenals Manning, d'Anglaterra; von Ketteler, d'Alemanya; Jaume Gebbons, dels Estats Units i Dalbor de Polònia, davant "de les realitats del socialisme europeu". Jo estic plenament convengut que si els dirigents catòlics de Catalunya haguessin limitat les seves activitats en el camp espiritual i no s'haguessin posat a combatre el desenrotllament obrer català que amb lentitud desesperadora va desplaçant-se cap a l'esquerra i s'acruïa sota la bandera justa i redemptora de Karl Marx, no s'hauria arribat a la tivantor deguda a les campanyes periodístiques, en molts sentits reaccionària que pretenia aturar l'impuls creixent de les modernes teories econòmiques que tenen d'enderrocar la societat capitalista.

Quina necessitat espiritual tenien els redactors de "Catalunya Social"—i especialment el company Rucabado—i "El Correo Catalán" d'esvalotar amb la seva campanya apassionada i sovint portada amb mala fe i mentint descaradament (això "El Correo Catalán") contra la "Federació de Dependents de Catalunya" per què una majoria creixent va decidir ingressar a la "Internacional d'Empleats y Tècnics" d'Amsterdam?

Es que el volguer semblar divergències en el nostre medi obrer perquè en el procés de les lluites contra la burgesia van—ja era hora!—enmotllant-se a les modernes tàctiques que tenen més possibilitats de triomf a les nostres reivindicacions, a l'ensens que establim un esperit de solidaritat i companyonia amb els proletaris de totes les nacions; no és una cosa reprovable?

"Dalbor mai no volgué afirmar que el Socialisme era una heregia, ni mai no va redactar cap pastoral que les-

nés l'ètica despresa de la teoria de Marx."

Aprenguí el camarada Rucabado. Que diametralment oposat no està el seu punt de vista al del prelat polonès! Un catòlic, un alt funcionari de l'Església que no s'atrevia a lesionar l'ètica marxista! I vos, company Rucabado, no desprecieu ocasió per llençar els vostres dards verinosos de recator anatemitant contra les organitzacions nascudes al escalf del pensament realista del nostre Mestre, volguent-lo fer incompatible amb l'ideal de Crist, molt més positivista i interessadament egoista que el materialisme que nosaltres professem...

No hi ha cap raó veritable que impedeixi ésser deixeble de Karl Marx i devot de Jesucrist. (Encara que llurs doctrines es conceren en camps diferents.) Pot venir un Papa i en nom del poder espiritual que representa, declarar excomunicades les teories marxistes. Més pot venir-ne un altre més liberal i just i dir que els ideals de Crist i Marx són compatibles i que fins trobarà que convergeixen en molts punts. I sempre, serà aquesta innovació (que no dubto veure-la realitat si l'ideari marxista va prenent peu i l'Església vol conservar les seves influències espirituals, polítiques i econòmiques) secundària instituída per la Sede Romana. Mai una alteració bàsica de la doctrina cristiana. Jesucrist, l'home just (real o imaginari, poc ens interessa) que morí com a home per amor al gènere humà, si avui visqués i no fos un enderriat, hauria anat evolucionant i tal vegada, després de passar per les idees marxistes, emportat per la seva apassionada idealitat mística, militarria en les branques extremes de l'anarquisme més pur i angèlic!

L'encertada posició de Monsenyor Dalbor davant dels problemes sociològics, feu que mai no tingués cap enemic dintre del socialisme polonès. "Malgrat la seva joventut, Monsenyor Dalbor llegia l'horitzó internacional futur i comprenia l'inútil que era de posar un dic al desenrotllament de les idees modernes."

Qui volgués apendre aquesta sincera posició de compensió, de clarevidència i volgués imitar-la! Qui sàpiga veure l'inutilitat dels esforços i energies defengent idees decadents que havent passat la seva hora, seguint la llei fatal de l'evolució, ja van cap a la posta. Inútils són ja, els esforços i obstacles que volen obstruir l'empenta de les modernes ideologies que lluiten valerosament, contra les velles tradicions i idees arcaïques...

I en bona memòria, de l'alt sentit comú i de intel·ligència claravident del finat cardenal Dalbor, reproduïm aquestes últimes paraules del diari terrasense:

"Hi ha un fet que el cardenal Dalbor va exemplar-li la fama de prelat transigent o d'una alta comprensió. Era l'any 1920, recentment promulgada la Constitució política de la República polonesa. Aleshores, el socialisme de Polònia quasi era omnipotent. Tenia al seu poder tot ço que afectava a la ressorgida vida nacional, i Padgorowski, el gran pianista, era el cap de l'Estat. Dalbor, acabat d'arribar de Roma, després d'haver estat creat cardenal pel Sant Pare Benet XV, sabia molt bé com a Cambra polonesa era dominada pels partidaris del jueu Carles Marx. Va revestir-se dels ornaments pontificials, i el seu primer acte com a cardenal va ésser el de beneir l'edifici del Parlament acaparat pels socialistes. Heus-aquí una sublim lligó de tolerància."

Aquesta lligó de tolerància la compendran i en seguiran l'exemple els elements catòlics anti-marxistes catalans?...

JORDI ARQUÉ

Barcelona, 20-3-1926.

El valor genial de l'Evangeli

Respecte a aquest valor, tres escoles desigualades existeixen. La primera, que afecta no veure en la persona de Crist més que un reformador i en l'Evangeli un sistema extraordinari de moral, està composta de dos elements: hi ha un cert nombre de racionalistes i uns quants protestants, tots ells, quasi alemanys, que marxen en cerca del doctor Stoeker, són els que han format el partit dels "Cristians socials".

La segona, afirma tossudament que la ensenyança de Crist fou una ensenyança exclusivament religiosa, la qual no dona llum de cap classe als problemes socials de la terra.

La tercera, que és una intermitja de les dues, manté que la ensenyança de Crist fou una ensenyança religiosa, però al mateix temps també era social.

De les tres, la més equitativa, la més seriosa en ses afirmacions i la que dona més ambient de realitat, és la primera. Anem, doncs, a esbrinar el que diu.

Jesús de Nazareth jamai fou un fundador de religions i menys un propagador de dogmes. Fou un home superior, eminent, bo i recte, un reformador que va venir a la terra, on estaven completament oblidades les idees de fraternitat, de justícia, de llibertat i de pau. La seva missió era de caràcter essencialment humà. La seva ensenyança, separada de les explicacions teològiques i exotètiques, és l'Evangeli d'un moviment obrer, el manifest d'un agitador social, en el punt de vista històric del programa modern de la democràcia social. Crist era un home del poble. Amb ses doctrines i plàtiques batallava sempre sobre el problema del ric i del pobre. Era un taferriat enemic del capital i les riqueses.

El cristianisme d'ahir fou dogmàtic. El cristianisme de demà serà social... La persona de Crist, després de haver sigut considerada dogmàtica en el passat, serà considerada socialment en el futur. Després d'ésser invocada en el Credo, serà invocada en les institucions. Després d'haver estat monopoli de l'Església es convertirà en patrimoni de la Humanitat. La seva obra fou veritablement una obra humanitària. Aquesta obra va néixer per a posar fi a les injustícies i per a aportar un poc de consol a la misèria de les multituds. L'Evangeli no és res més que un erit prolongat de compassió i d'amor. L'esperit de Crist s'excità en veure tantes iniquitats, sufriments, opressions, dureses i els infortunis immenses, les desigualtats i els abusos que hi havia a la terra. Ell s'imposà la missió d'instaurar un ordre de coses més equitatiu, més humà, predicant amb un llenguatge tant meravellós, que el poble el creia vingut del Cel.

Als rics els predicava el despreu de ses riqueses; als orgullosos, la igualtat; als egoistes, l'oblit de sí mateixos i la solidaritat; als satisfets, la privació voluntària; als vagabonds, el treball; a tots, la pietat, la justícia, la bondat, el respecte al dèbil, l'amor al pròxim, l'altruisme en ses formes més elevades i perfectes. L'Evangeli, és, doncs, davant de tot, un magnífic missatge social. Quan tracta de la propera vinguda del "regne de Deu" no s'ha pas de veure en aquestes paraules una al·lusió a un més enllà llunyà al que s'assembla al Cel dels cristians d'avui. Aquest regne, esperat pels jueus i aclamat amb sos mots més ardents, Crist no el va conèixer d'altra manera a través de les generacions que tots els homes de sa raça, i els de la seva mateixa raça es formaven d'ell una idea purament material i terrena. Per a ell, el regne de Déu devia de consistir en dos coses: a fora, el triomf de sos enemics i la redempció de la seva nacionalitat, oprimida durant molt temps; a dins, una era de justícia, de pau, de prosperitat. Tal és el regne esperat. Crist no predicà ni en buscà d'altres.

MANUEL B. GALA.

Girona, març, 1926.

La força de la raó i la raó de la força

No hi ha dubte, que la fosca més intensa ens embolealla i ha fet perdre la brújula i fins el timó al proletariat català. I die català, perquè hom, ovira amb goig sincer la feina, lenta però ferma al fi, de determinats grups de la península ibèrica.

No obstant, tenim de reconèixer que nosaltres lluitem contra més enemics que ells, incluint-hi els companys d'exploració i, naturalment, la burgesia, cal no oblidar els que ens combaten, erenen ells, emprant la raó de la força contra la nostra força de raó.

Hem vist sempre, i l'història n'és un testimoni permanent que la força és patrimoni de la majoria i que sempre la raó és per la minoria, perquè no hi ha dubte, no empraria la força una majoria que tingués raó.

Dones bé, avui davant del problema del socialisme català, que té majoria i es dona el cas paradoxal de tenir força de raó i raó de força, s'entreté malgastant les forces vitals, amb personals polèmiques estridentes que solament serveixen per engreixar i fer somriure ironícament als nostres naturals enemics que sense tenir ni la força de la raó ni la raó de la força ens dominen com a xais.

Creo que tot el que he dit no és nou, tots ho sabem, tots ho sentim, però ningú diu: arregem-ho!

Com treure'ns aquest atufament que ens atrofia el cos i la pensa? No se jo el més indicat per parlar-ne; la meua joventut no abasta a capir una solució adequada a aquest assumpte, però sí abasta per dirigir-me als capdavanters del proletariat català i demanar-los l'endagament definitiu de l'obrerisme.

Els joves que sentim l'immensitat de la força de l'obrer i que no tenim els ulls cegats o fixos en espectacles més o menys divertits, volem! prompte un sindicat, una agrupació, una associació, el que sigui, però al menys una solució. Som joves i en llençar-nos al camp obrer, no és esperança nostra eul·lor-hi flors i benestars. Sabem ja que els desenganys ens trobaran sovint, i les traïdories i les calumnies seran el pa de cada dia, mes no serà això allò que ens deturarà. La vigoria de la sang que buïl entre les venes és més forta que les contrarietats que ens esperen, i triomfarem com arreu del món van triomfant la força de la raó i la raó de la força.

LL. B.

El factor treball

Entre els homes de govern de tots els pobles, cada dia arrela més fonament la convicció, de què el treball és la sobirana riquesa dels pobles.

Penso que és amb ple coneixement del que fan i no per un concepte equivocat que del treball puguin tenir, que sempre que amb aquest s'han posat en contacte, és fins ara d'una manera incompleta que ho han fet. El treball per ells, són senzillament les Cambres de Comerç i al factor obrer no hi han reconegut fins avui cap importància.

De totes maneres, si bé s'estudia la característica particular a cada nació en els moments actuals, s'hi nota en el fons de gaire bé totes elles, una tendència a acostarse, encara que moltes vegades sols sigui per especulació, cap a les organitzacions obreres.

Si es reconeix que el factor treball és la base de la riquesa dels pobles, que es vulgui o no, s'ha d'acabar per reconèixer a l'obrer l'importància que té com a força productora i com a acoablement numèric.

Estudieu detingudament, aquest va-i-bé en la política de tots els pobles de la terra i les causes que el motiven i aneu després a una conclusió. Es la lluita titànica dels que sofreixen contra aquells altres que l'avarícia d'or els cega.

Les grans fortunes són producte del perfeccionament de la indústria moderna i la consciència del voler de les

Consideracions socialistes

En un indesxifrable problema ens trobem en pensar en la poca força que té aquest moviment tan democràtic i humà com és el Socialisme. Mentida sembla que la classe proletària que és la que reb més directament les fatídiques conseqüències promogudes per la manca d'amor i entusiasme per aquest moviment, no s'hagi llençat amb inusitat fervor a la propagació, a la lluita per al triomf d'aquest ideal.

Com és possible això? Prenem exemple de les nacions que com França, Bèlgica, Anglaterra i alguna atra han sabut—per mitjà del seu esperit freturós de lluita—posar-se a un nivell que té molta transcendència, perquè només d'abrigar aquest ideal ha induït a què els esforços d'aquestes grans potències anessin dirigits per al definitiu restabliment d'una pau mundial.

Les conseqüències d'aquella hecatombe tan memorable han portat un greu impediment en la marxa econòmica d'aquells països, i per això resulta difícilíssim trobar la solució exacta i eficaç per al seu ideal funcionament, però d'aquestes conseqüències poden observar també que l'ideal socialista ha progressat d'una manera ben determinant, perquè s'ha vist que l'únic obstacle per a la reproducció d'aquelles desgràcies tan colpidores és l'abragar amb fe aquest ideal.

Hi han moltes persones que degut al seu apartament de les qüestions socials, estan en la creença de què el posseir aquestes idees és obra de cervells desequilibrats que pensen en coses irrealitzables apreses en lectures estranyes i extramadament imaginàries, però tenim de pensar que els que pensen així són persones que gens els interessa el bé comú i estan posseïts d'una escassa visió dels maledstans que emboleallen a la humanitat.

Penetrem ben bé aquest ideal, estudiem les seves derivacions i veurem que és una de les reformes que s'adapten més als drets de l'home; fugim d'aquesta perillosa inèrcia de què estem apoderats, posant-nos al nostre lloc veritable que és el de tenir el daller de què la nostra prosperitat sigui un fet.

No és cap sacrifici el pensar, ans el contrari, és un deure de tot bon ciutadà, el meditar respecte ço que ens és convenient; la nostra filiació amb els ideals que siguin veritables solucions. Tant com és fàcil a tots ho sentíem! Com la humanitat canviaria de sobte el seu camí tan tortuós per un altre que fos la troballa d'un esdevenidor falaguer! Hi ha una cosa i és, que tot hom pot participar en el seu desenrotllament; que els homes posseïen un talent preclar poden donar-hi acció positiva, ajudats per la energia i voluntat dels altres que no tenen igual talent però que el seu entusiasme és ben determinat.

R. B.

forces productores ho és també igualment. Constatem aquests fets i eridem després als governs:

—Aquell de vosaltres que de més aprop segueixi l'evolució i desenrotllament de les aspiracions i conflictes de la societat, més bé les sàpiga interpretar i millor la sàpiga conduir, sense oprimir-la, sense desnaturalitzar la seva característica, aquell serà l'amo del món.

PERE MARCET

Tota revolució apoiada per la intel·ligència triomfa.

La que sols compta amb els braços, more!

Cada progrés, fins dels més insignificants i dels més legítims, ha estat conquerit mitjançant segles de lluita.

E. ZOLA

Cada dia treballem en profit nostre. Es deure nostre també treballar cada dia per la societat. Ja ho fem?

Aclarint

Al company J. Murtra

Si les meves paraules en el meu passat "artícle" vos produïren sorpresa, major sorpresa fou la meua en veure que per vos eren interpretades equivocadament.

Les paraules que textualment transcriví i lamenteu, no tenen certament el sentit que els doneu car les pèssimes notes no són de mala organització de la "Associació", sinó del poc escalf dels obrers. Voleu més pèssimes notes que les que em facilitaren a la Secretaria, que a la fabrica no arribem ni de molt tros a la meitat els que cotitzem a la "Associació"? Voleu més pèssima nota de la de omplir tan sols set o vuit rengles de cadures en una reunió general? Vos això ho sabeu més bé que jo, i la veritat, no val a enganyar-nos. Les pèssimes notes són les que donen els nostres obrers amb llur absència.

Em dieu que escriu tan sols per divertiment. No és així; però poc se n'hi falta, car poden estar plenament convençut que si escriu és per desfoga-me en el sentit obrerista ja que, entene-ho bé, "no pue fer altra cosa", car altres ocupacions més importants per mi em retenen en altre lloc.

Em dieu que vos estímen a l'Agrupació i jo vos die que a la meua manera també l'estimo tan com vos i jo no faig res més que orientar els meus companys en la manera que jo crec més convenient per la marxa alliberadora. Jo encoratjo als meus companys perquè formin part com jo i vos de la nostra "Associació", que els meus dèsitjos foren que fos ben nostra i que prengué el caire d'aquesta generosa fulla.

No sé si prou clar m'he explicat, escriu perquè és de la única manera com pue ajudar als companys per que es treguin aquest emporiment, i sento molt que equivocadament es puguin ofendre els homes que de més valua compta la nostra organització.

Espero que vos hauré convençut de la intenció dels meus "artícles" que, veritat siga dita, desitjaria que fossin una completa realitat.

Vostre,

JOSEP CERVELLÓ

Aprofitem totes les ocasions per a parlar als amics dels nostres ideals. No ens donem vergonya de recomanar-los que ingressin a la Unió Socialista de Catalunya i que lleixin JUSTICIA SOCIAL.

L'educació

Els socialistes catalans, sempre enemics de la bullanga poca solta, i dels focs d'encenalls, tenim una gran fe en l'acció educadora de les masses; no sols per què tinguin plena consciència dels nostres ideals, sinó per ennobrir tota la seva existència.

No conformistes, per principis immanents de justícia social, anem amb plena consciència de la nostra gesta, serenament i sense eixorques impaciències, sempre generadors de fracassos, quan no de crims.

Per això cerquem arreu, els homes de bona voluntat i de noble intel·ligència que en tots els oficis, classes i estaments no en manquen, per a que ensenyin als ignorants, analfabets o no, el perfeccionament de llur ofici, per a que capint la seva valua, s'emancipin de tota preocupació, sectarisme o esclavatge, puix qui realitza amb perfecció i a consciència la seva tasca, no pot romandre indiferent davant de la suprema lluita social que ve sostenint cada dia amb més braó el proletariat.

Cultivar les intel·ligències per a que vegin més clara la seva situació, aixecar el seu esperit per a que vibri al sentir les veïssades d'injustícies els fan vessar sang de la inhumana burgesia dels nostres temps, és acció meritoria, que tots hem de realitzar seguidament, puix constitueix un deure de la nostra consciència, del que per dignitat no ens podem substreure.

Mes cal, que en fan difícil tasca, tots hi posem el cor, i ens fem càrrec de les nombroses dificultats que reporta. Tots els canvis, totes les revolucions, si bé és veritat que han estat portades per la tirania dels de dalt, els de baix, en realitzar-les han estat impulsats per un alt esperit de justícia.

No marxa l'humanitat perquè sí. No és pas miraculosa l'ascensió cada dia més progressiva dels homes i dels pobles, vers un estat social més perfecte, vers el goig d'una vida més humana i més bella. La virtut pagana dels estoics, la dels sants del cristianisme, dels martirs de la ciència i de la llibertat, són alts exemples de les mil lluites sostingudes per arribar a aquest estat de coses d'ara, que a desgrat de tot, no es pot comparar amb els temps més ominosos d'èpoques antigues.

No reflexionem en canvi suprem que ha de sofrir l'humanitat, les lluites sanguants que s'han d'obrar per a que el Socialisme cristallitzi amb la suprema justícia i formoses bellesa que nosaltres sentim. No la vegeu la magna tasca que realitzen en exercir el nostre apostolat; no vegeu el que significa el destruir tots els privilegis, per a que regni arreu la justícia que significa la condició d'igualtat entre els homes. Feina suprema d'apostolat és la nostra. Demostrar i convèncer no sols de les injustícies i desigualtats de l'estat capitalista present, sinó de les excel·lències de l'estat socialista futur. Canviar tota la maquinària política que fa moure el món, també pels menys i tant malament pels més, fent a foc una de nova més perfecta, és una obra cèlestia que sols poden emprendre els homes generosos, guiats per les intel·ligències superiors.

Heus-ací la suprema necessitat de l'educació, que significa el perfeccionament social i humà, que ha de portar als homes, al goig d'un estat social lliure de tot prejudici i de tot tirania.

ANTONI DE VILARÓ

Vilaseca, març, 1926.

La fórmula

La ciència tantmateix s'ampara de tot, és lo què priva. Per tot és invocat el nom de la Ciència. I així té d'esser, ja que és la postura del temps modern. Tot és fet i tractat per procediments i termes científics, i si volem sostenir el paper d'enterats i saberuts, i fins de llumaneres i tot, ens és precís d'adoptar adequada posca científica per a tractar les qüestions, tal com ho farem si ens fèiem retratar per a sortir a la primera pàgina de "La Noche", en la què, dit sigui entre nosaltres, no hem perdut les esperances de sortir-hi, ja que, donada la gran quantitat de patums que hi hem vist, no ens sembla pas molt difícil.

Es precís, doncs — diem — que, en parlar de sociologia adoptem la posició de parlar-ne científicament, ja que això ens donarà una dossi d'elegància i valor intel·lectual als ulls dels que no saben el "truc" d'aquestes valors, i després de tractats alguns punts de economia o tàctica societària, amb filigranes de retòrica i ciència, donarem quatre consells o orientacions, i elegantment — això sí — donarem mitja volta i ens en anirem satisfets d'haver enlluernat la multitud i d'adquirir prestigi.

Però quan no volguem ésser elegants ni científics de "doblé" a la moda, i ens sentim identificats amb el poble, amb aquest poble que, malgrat l'antigor del manament humaníssim de "donar de menjar al qui té fam", no té prou aliment per a la seva justa nutrició, i que malgrat les lleis dels Estats protegint l'ensenyança i l'escola obligatòria, és quasi analfabet o analfabet de tot, quan ens sentim pasta de poble, carn d'aquesta carn que es marceix miserablement en explotadors treballs o en el fons de les mines, (de les que tant n'han parlat elegants sociòlegs burocràtics) és precís aleshores l'abandó de tota elegància i tota posa científic

fica, i arborar-se de sentimentalisme, i automàticament ens sentirem apassionats, i en aquesta disposició d'ànim serà, (únicament aleshores) nus de tota petulància i ambició tonta, quan serem capaços de treballar amb bon resultat per a aplanar el camí que té de portar la humanitat a un major benestar, a un equitatiu viure, al règim de justícia social que anhelem.

La única fórmula per a treballar dignament i amb comunicativa eficàcia, és aquesta; entusiasme, senzillesa, fe, i absoluta competració amb el dolor dels altres. Tot el que no sigui això és... "literatura".

JOAN DEMAIS

No, tu no mores, llibertat! Un dia, de sobte, quan els descreguts hagin renegat de tu, ha de veure's la teva faç d'astre surgir de la terra i resplandir en l'horitzó. En aquesta neu, en aquest gel, en aquesta planúria blanca i rígida penetrarà el teu dard d'or, el teu raig de foc, la llum, el calor, la vida

VICTOR HUGO

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

VOLUM I

"Company!"

per Màxim Gorki

Fullet de 16 planes. - Preu: 10 cènt

Es un sentit treball de l'excellent escriptor rus en el qual mostra la fortitud de la paraula COMPANYY, paraula "destinada a unir el món, paraula simple, senzilla, profunda com el cor".

VOLUM II

"Aquest diantre de sabatotots"

per H. G. Wells

NARRACIO SOCIALISTA

53 planes de text, 30 cènt.

"Una de les més perfectes exposicions del Socialisme, la més clara, la més senzilla, la més veritable, diu Anatole France.

En queden molt pocs exemplars.

Ambdós fullets són traduïts acuradament per J. Roure i Torrent. S'han publicat:

ESPARDENYES EL CISNE

Exigiu aquesta marca

Són les que duren més

Treballa quant puguïs, amic meu; aixeca't de bon matí i no descansis durant la nit; roba amb habilitat o serveix fidelment, ja mai arribaràs a conèixer la seguretat! Ric avui, demà pots ésser pobre. És inútil deixar milions als teus fills, ja mai podràs estar segur de què el teu fill no arribarà a ésser servent del teu servent o que la teva filla no tingui de vendre's per a tindre pa.

BELLENUY

JUSTICIA SOCIAL és el porta-veu de "tots" els obrers que treballen per llur emancipació. La U. S. de C. estima a tots aquests obrers com a companys i germans encara que hi hagi diferències de criteri.

La desfeta del Socialisme?..

El taller farà desaparèixer el govern. J. PROUDHON

El matemàtic Laissant refereix que, segons diversos càlculs de capacitats intel·lectuals, la humanitat actualment tindrà prop d'un milió d'anys d'existència i que les condicions climatològiques del nostre planeta li permetran probablement subsistir durant vint milions d'anys encara. Es a dir, que comparant un home que morís a seixanta anys, nosaltres estariem a l'estat on ell es trobava quan tenia tres anys.

La humanitat està en plena infantesa. En prou feines sap caminar; encara fa tamborelles a cada pas; el més petit obstacle de la vida li produeix un gros trastorn; per tal, cal tractar-la amb indulgència.

L'infant humà és turbulent, tanyà, entremaliat. Es baralla, fa tentines al caminar, cau, es dona cops, es fa mal, no ppercebeix el perill i arrisca contínuament llur vida. Repeteix el mateix gest, erida, xiscla, creix i es desenrotlla, malgrat tot.

Durant aquesta infantesa de la humanitat, l'educació dels homes s'ha fet en sentit socialista—és a dir per una civilització basada sobre la funció més noble, el treball—però la propaganda netament socialista data des d'uns seixanta anys o d'un segle, tot el més si es volen tenir en compte els lloables esforços del primer socialista conegut, el conspirador Babeuf.

Què són cent anys en la formació d'un organisme que n'ha viscut un milió i que encara en pot viure més?

Hi haurà encara qui s'atrevirà a parlar de la desfeta del socialisme!

Quan parlen d'ella els turiferaris del capitalisme, no pot pendre-se'ls en serio.

La humanitat està en llur primera infantesa. Tot just durant alguns moments una minoria ha sentit parlar minsament de socialisme. Res pot escanyar-nos que la gran massa humana en sàpiga encara ben poca cosa de tot go referent al socialisme! Quasi tot està per fer. L'avenir socialista està davant nostre. Tot just som al b a ba.

I no obstant, el b a ba balbucejat per la classe productora, deixa entreveure que s'han construït admirables capacitats civilitzadores.

Mentre s'és governants, els financers i els diplomàtics, conseqüen per llur niciesia en el maneig i gestió de la cosa pública, provocar l'horrible catàstrofe de la guerra, els obrers des de fa alguns anys estudien, investiguen i treballen per una organització més humana de la vida, que repari les injustícies sofertes fins avui, que enlauri el nivell moral de la dona, que protegeixi l'infant explotat i abandonat despiadadament; que millori les condicions de la llar obrera, i transformi els llocs malsans, en llocs de producció: fàbriques i tallers.

Enfront de l'Estat qui per la seva mania d'unificació vol en cada regió nivellar les poblacions i fer-les obeir, malgrat les diferències de temperament, a una sola modalitat d'administració; on l'impost, les contribucions de tota mena i l'amenaça de la policia hi juguen llur principal paper; enfront d'aquest amo que tot preten reglamentar-ho, ficant-se en tot, nombrosos grups, durant molts anys, s'han organitzat per afirmar la seva necessitat de benestar moral i material i de costums d'independència.

Que aquests grups s'anomenin corporacions d'aprenentatge; de mutualisme; societats de resistència; sindicats, federacions o altrement, poc importa mentre estiguin despullats del màxim de procediments burgesos d'organització; (centralismes, burocràcia, funcionarisme), aquests grups obrers porten en sí la llavor d'una civilització novella d'un Dret nou.

Les centrals dels sindicats i altres organitzacions socials que existeixen a Suïssa, França, Itàlia, Anglaterra i particularment Alemanya, estan plenes de defectes interns, d'una disciplina casernària, d'un egoisme corporativista de mères mesquines, que fa que molts dubtin de la seva funció benfac-

tora. Imprudent seria i fins ridícul considerar aquestes formes com a definitives de reconstrucció social. Són antiquades, rànçies i d'un burgesisme recalcitrant. El seu constitucionalisme d'organització és defectuós i es fa imprescindible llur revisió. No obstant, això no impedeix que per ací i per allà, en aquests grups o en aquells altres, en llur tanteigs, assaigs temporals, isolats, reeixits en moltes ocasions, que s'hi vegi una civilització nova, ben dibuixada, basada en l'ajut mútuu, en la simpatia internacional, en el respecte del treball, en fi, en la llibertat i en la solidaritat.

El formidable accident de la guerra passada no haurà deturat per molt temps la forta volada de la civilització socialista. De la dinàmica constructora n'esdevenen costums i d'aquestes en sorgeix una mentalitat especial ja ho havem dit més amunt, un Dret nou. —El salariat subsisteix i com a conseqüència als obrers els queda l'esperança d'emancipar-se'n.

La transformació és fora de l'Església i de l'Estat, és en el taller. Està en l'essencial de la vida, el treball, i són ja molts els treballadors que es capaciten per a organitzar-lo. En el taller, en la fabrica, en la mina, l'obra, la terra, etc., està allí el seu camp d'activitat renovadora. Tot l'esforç és adreçat en certs moments—i es reprendrà—a atacar el poder del patronat. Substituir el treball esclau pel treball lliure, és així com entenem la solució del problema social en el seu aspecte econòmic els socialistes sense mixtificacions estatístiques.

I amb el fet d'un semblant pensament, n'ha sorgit e nel cervell del jove infant humà la demostració de que aquestes tendències són sanes normals bones i singularment morals.

Les capacitats del món treballador poden verificar-se en la realitat, sobre les qüestions primordials.

Des de la organització dels primers grups obrers bona part d'ells han fet propaganda per minvar els desastrosos efectes de l'alcohol en els mitjans obrers, així és que en les fleres socialistes l'alcoholisme és considerat com una deshonra; molts milers d'obrers s'aparten d'ell amb repugnància.

Els inspectors del treball, la policia i juristes reunits en multitud de congressos tots ells plens de "bons" propòsits, mostren sempre la més lamentable incapacitat per a protegir el treball a domicili; l'iníqua explotació dels nens, la mà d'obra feneniixa. Gràcies a les protestes, a les reclamacions, a l'acció de les organitzacions obreres, un bon notable canvi s'ha operat en aquest domini i la llei molt sovint ha estat sancionada per les exigències dels interessats.

Mentre el cristianisme des del seu adveniment ha tingut humiliada la dona, i els legisladors l'han tractada com l'eterna menor, el socialisme li reconeix iguals drets que l'home, i ella a tal efecte encoratjant-se es capacita per a assolir aquells drets que li són inherents a la personalitat.

(Acabarà)

TREBALLADORS!

Nosaltres som la vanguardia. Cada un de nosaltres ha de ser propagandista actiu organitzador de la nostra classe, i s'ha de posar en relació amb els companys per augmentar la tasca.

Devem capacitar-nos. Estudiar. En el llibre i en la realitat, en la societat i en el món.

Si volem influir més en els destins de la humanitat no devem perdre un minut